

OBSAH

ÚVOD	9
1. UDRŽITELNÁ DOPRAVA – HLAVNÍ POJMY A TRENDY VÝVOJE	13
1.1 Vymezení základních pojmů	13
1.2 Trendy v dopravě	20
1.2.1 Vývoj dopravy v EU	20
1.2.2 Vývoj dopravy v ČR	24
1.2.3 Spotřeba energie v dopravě	27
1.2.4 Emise z dopravy	32
1.3 Druhy dopravy	35
1.3.1 Osobní doprava	37
1.3.2 Nákladní doprava	40
1.4 Společenské faktory ovlivňující mobilitu	44
1.4.1 Stárnutí obyvatel a zvýšení počtu osob se sníženou mobilitou	45
1.4.2 Rozrůstání měst: Urban sprawl	46
1.4.3 Nedostatečná fyzická aktivita (inaktivita)	48
2. SPOLEČENSKÉ DOPADY DOPRAVY	50
2.1 Negativní externí efekty dopravy	55
2.2 Pozitivní externí efekty dopravy	60
3. NÁSTROJE REGULACE DOPRAVY	63
3.1 Ekonomické nástroje	68
3.1.1 Fiskální nástroje	68
A. Ekologické daně, daňové diference, výjimky a úlevy	69
B. Kordonové zpoplatnění	72
C. Zpoplatnění použití dopravní infrastruktury	72
D. Dotace a jiné přímé nebo nepřímé podpory z veřejných rozpočtů	74

3.1.2	Obchodovatelná emisní povolení	75
3.1.3	Pojištění	80
3.2	Normativní nástroje	81
3.2.1	Emisní standardy	81
3.2.2	Omezení pohybu motorových vozidel	84
3.3	Nástroje organizační	86
3.3.1	Management mobility	86
3.3.2	Dobrovolné přístupy	89
3.4	Dopady nástrojů regulace dopravy	90
3.4.1	Měření dopadů environmentálních daní na dopravu a ekonomiku	91
3.4.2	Měření dopadů změn výše jízdného na ekonomiku	99
3.4.3	Měření dopadů dotací do hromadné dopravy na ekonomiku	102
3.5	Případové studie aplikace ekonomických nástrojů v dopravě	105
3.5.1	Výkonové zpoplatnění meziměstské dopravy	105
	A. Švýcarsko	106
	B. Rakousko	111
	C. Německo	113
	D. Trendy v zavádění výkonového zpoplatnění v Evropské unii	116
3.5.2	Kordonové zpoplatnění	119
	A. Singapur	119
	B. Londýn	122
	C. Skandinávská města	126
	D. Itálie	131
	E. „Plovoucí“ zpoplatnění v Kalifornii	133
3.5.3	Daně a poplatky z vozidla a pohonných hmot	135
	A. Rakousko	136
	B. Velká Británie	139
	C. Dánsko	141
	D. Trendy ve zdanění vozidel a pohonných hmot v Evropské unii ...	142
4.	REGULACE DOPRAVY VE MĚSTECH	143
4.1	Specifika městského prostoru	146
4.2	Environmentálně příznivé druhy osobní dopravy ve městech	150
4.2.1	Pěší doprava	150
4.2.2	Cyklistická doprava	152
4.2.3	Městská hromadná doprava	156
4.3	Financování dopravní infrastruktury a provozování dopravy ve městech ...	158
4.4	Dobré příklady řešení dopravy ve městech	163
4.4.1	Podpora nemotorové dopravy – dotace na cyklistickou infrastrukturu	164

4.4.2 Podpora nemotorové dopravy – dotace na půjčování městských kol zdarma	166
4.4.3 Podpora nemotorové dopravy – dotace do doplňkové infrastruktury	171
4.4.4 Podpora nemotorové dopravy – slevy na dani z příjmu	174
4.4.5 Management parkování	180
4.4.6 Zóny bez aut	189
A. Environmentální zóny	189
B. Zóny s omezenou dopravou	191
C. Zóny bez aut	193

POUŽITÁ LITERATURA	199
SEZNAM UŽITEČNÝCH INTERNETOVÝCH ODKAZŮ	209
SEZNAM ZKRATEK	211
PŘÍLOHA: PŘÍKLADY ZNAČENÍ	
A LOGA REGULAČNÍCH OPATŘENÍ V DOPRAVĚ	213